

Färdtjänstnämnden

Nämndsammanträde 2003-12-02 Ärende nr 4

Yttrande över motion 2001:36 av Johan Sjölander (s) om att återinföra generell rätt till ledsagare i färdtjänsten (bilaga)

ÄRENDET

Färdtjänstnämnden beslutade den 21 mars 2001 att införa prövning av ledsagare för nyansökningar och förlängningar fr o m 1 maj 2001. Beslutet motiverades av att färdtjänstlagen föreskriver en prövning av ledsagarbehovet.

Motionären anger att sedan färdtjänstnämndens beslut, att ta bort den generella rätten för färdtjänstberättigade att ta med ledsagare, har beslutet i nämnden inte uppnått vad som åsyftats. Det vill säga att återföra landstingets färdtjänstverksamhet inom den tolkade lagens ramar. Motionären anger att beslutet fått den konsekvensen att äldre par, där den ena parten blivit berättigad färdtjänst utan rätt till ledsagare, inte längre kan fortsätta utföra vardagsresor tillsammans.

Det anges vidare i motionen att en majoritet av de nya resenärerna saknar i den nya ordningen rätt till ledsagare. Även om färdtjänstnämnden successivt vidgat definitionen av vad som ska berättiga rätt till ledsagare från att bara gälla hjälp under resan till att även omfatta stöd för vistelsen på resmålet innebär inte detta att den inskränkta ledsagarrätten är oproblematiserad. Motionären anger att situationen för färdtjänstresenärer innebär transport med färdtjänsttaxi eller buss inte ett alternativ bland flera, utan det enda alternativet. Möjligheten att förrätta denna resa tillsammans med någon annan är för dem en förutsättning för att upprätthålla ett fungerande socialt sammanhang.

Motionären yrkar att färdtjänstnämnden ges i uppdrag att återinföra den generella rätten till ledsagare för färdtjänstresenärer.

Förvaltningen skrev ett svar på motionen som behandlades av färdtjänstnämnden den 28 maj 2002. Vid nämndsammanträdet beslutade nämnden att återremittera ärendet till förvaltningen med motiveringen att rättsläget var oklart beträffande lagligheten att införa generell rätt till ledsagare.

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Regeringen tillsatte en särskild utredare med uppdrag att bl a se över behovet av ändringar i lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen (1997:735) om riksfärdtjänst. Som underlag för arbetet finns Vägverkets omfattande utredning och remissinstansernas synpunkter på förslagen. Utredningen har överlämnat slutbetänkandet med följande innehåll om ledsagare och medresenär.

Ledsagare

Utredningens förslag: Om den som söker tillstånd till färdtjänst behöver en eller flera ledsagare i samband med resorna, ska tillståndet även gälla för denna eller dessa ledsagare.

En ledsagare skall definieras som en enskild som behöver medfölja tillståndshavaren i samband med resorna för att han eller hon skall kunna genomföra sina resor och ändamålen med dessa.

Enligt utredningens uppfattning kan det i enstaka fall finnas behov av mer än en ledsagare. Det är vidare utredningens uppfattning att tillstånd till ledsagare ska beviljas om behov av sådan hjälp föreligger i samband med resorna. Idag är behovet av ledsagare knutet till själva resorna och inte exempelvis vistelsen vid resmålet.

Medresenär

Utredningens förslag: Om det är skäligt att den som söker tillstånd till färdtjänst skall ha sällskap på resorna av en eller flera medresenärer, skall tillståndet gälla även för denna eller dessa.

En medresenär skall definieras som en enskild som utan att vara ledsagare reser i sällskap med tillståndshavaren.

Av nu gällande lagstiftning avseende färdtjänsten framgår inte att ett tillstånd till färdtjänst kan inkludera medresenär.

Enligt vad utredningen erfarit är det inte alla kommuner och trafikhuvudmän som tillåter att ett tillstånd till färdtjänst även omfattar medresenär. En medresenär kan exempelvis vara ett barn, en annan anhörig eller bekant till den färdtjänstberättigade.

Enligt utredningens uppfattning får det anses uppenbart att det kan uppkomma stora svårigheter för en funktionshindrad att fullgöra sin föräldraroll, om man inte får ta med egna barn i färdtjänsten. Det kan även uppkomma andra situationer där det kan te sig oskäligt att ett tillstånd till färdtjänst inte omfattar t.e.x. en anhörig eller en bekant till den färdtjänstberättigade.

Sammanfattning

Mot bakgrund av ovanstående lagförslag kan det konstateras, trots att tillstånd till ledsagare och medresenär behovsprövas, att de problem som motionären framhållit i sin motion kommer att i princip vara lösta om förslaget höras. Den nya färdtjänstlagen träder i kraft den 1 juli 2005. Exemplet om det äldre paret som ska ut på stan och uträtta ärenden kommer att kunna göra det tillsammans. Den icke färdtjänstberättigade kan medfölja som ledsagare eller medresenär. Enligt föreliggande utredning ska ledsagare beviljas även för ändamålen med resorna och således kommer betydligt fler än tidigare beviljas rätt till ledsagare. Därtill kommer möjligheten att ta med medresenär som sällskap på resorna. Slutligen bör det klargöras att det inte finns något utrymme, enligt nuvarande lagstiftning eller enligt föreliggande lagförslag, att införa generell rätt till ledsagare.

I sammanhanget bör även nämnas att färdtjänstnämnden beslutade den 18 februari 2003 att ge färdtjänstresenär, som inte har ledsagare, möjlighet att ta med en medresenär vid färdtjänstresa. Den 1 augusti 2003 infördes rätten att ta med en medresenär mot en avgift om 20 kr.

Förvaltningen anser mot bakgrund av ovan sagda att motionären har fått gehör för sin ståndpunkt, dels genom föreliggande utredning, och dels genom införandet av medresenär.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Färdtjänstnämnden föreslås besluta

att som svar på motionen överlämna och åberopa detta tjänsteutlåtande.

Stellan Hellqvist
Förvaltningschef

Owe Johnsson
Avdelningschef

